Wycieczka nr 208

Z Dreptusiem po Jarosławiu

Dawne kolegium jezuickie św. Jana

Zespół kolegiacki Jezuitów w Jarosławiu to najstarszy zachowany tego typu kompleks w Polsce. Kolegium zostało ufundowane ok. 1571 r. przez właścicielkę Jarosławia Zofię Kostkę. Dwa lata później generał zakonu wydał zezwolenie na jego otwarcie. Pierwotnie nauka w kolegium miała rozpocząć się pod koniec września 1574 r., ale najazd Tatarów wymusił przesunięcie tej daty o rok. Początkowo w ramach kolegium funkcjonowała trzyklasowa szkoła, w której uczono m.in. podstaw matematyki. Wkrótce doszła klasa czwarta nazwana „humanitas, ihumaniocze" lub po prostu „poetyka". Przerabiano w niej m.in. wstęp do retoryki oraz poprawne układanie listów i wierszy. W klasie tej uczono też języka greckiego. W Jarosławiu funkcjonowały również studia filozoficzne, trzyletnie dla kleryków jezuickich i dwuletnie dla studentów świeckich. W pierwszym roku uczono na nich logiki, a w drugim fizyki i metafizyki. Murowany budynek kolegium zaczęto wznosić w 1580 r., a przylegający do niego kościół w 1582 r. Pracami kierował Józef Brizio (Britius), który najprawdopodobniej był także projektantem wznoszonego kompleksu. Pierwotnie był to związany z kościołem czworobok, z dwukondygnacyjnymi krużgankami, otwarty na wewnętrzny dziedziniec. Na początku XVII w. kolegium stało się głównym centrum kształcenia na obszarze wschodniej Rzeczypospolitej. W latach jego świetności uczyło się w nim, za darmo... 600 uczniów. Jego wychowankami byli m.in. dwaj kapelani króla Zygmunta III Wazy – ojcowie Cyrowski i Lanicki czy Bohdan Chmielnicki – późniejszy hetman kozacki. Po kasacie zakonu budynki kolegium zostały zajęte na magazyny wojskowe i koszary. Spalone podczas I wojny światowej trzy skrzydła zostały rozebrane. Obecnie z dawnych zabudowań pozostało jedno skrzydło, zachodnie, mieszczące plebanię.

Na mapie na czerwono i niebiesko zaznaczono punkty kontrolne (PK). Do czerwonych zadano pytanie, a do niebieskich wykonano zdjęcie. Odpowiedzi na pytania i dopasowane do PK zdjęcia, jako potwierdzenie przebycia trasy, należy dostarczyć do organizatora.

Do przejścia: 600 m
Do odwiedzenia: 26 PK

Aktualność: lipiec 2025 r.
wersja 1.0

Opracowanie trasy i kreślenie mapy: Dariusz Mazurek

rzeźby Thomasa Huttera przed wejściem do kolegiaty

Uwaga!
Zdjęć jest więcej, wybierz tylko te właściwe!

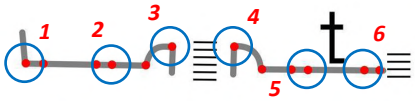

Z Dreptusiem po Jarosławiu
Dawne kolegium jezuickie św. Jana

PK 1-6	Galeria posągów autorstwa, pochodzącego z Bawarii, Thomasa Huttera, jednego z najważniejszych przedstawicieli późnego baroku w małopolskiej rzeźbie. Wykonano je w latach 1730-1732 i przedstawiają świętych jezuickich (m.in. Stanisława Kostkę, Franciszka Borgiasza i Alojzego Gonzagę) oraz dawnych patronów świątyni – św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelistę. Stojące przed kościołem rzeźby to XIX/XX-wieczne kopie. Ich oryginały eksponowane są w podziemiach kolegiaty. **Dopasuj zdjęcie.**
PK 7	Budynek dawnej szkoły męskiej wzniesiony w latach 1885-1886 na placu po bursie muzycznej ufundowanej na pocz. XVII w. przez księżną Annę Ostrogską. ***W którym roku przywrócono szkole pierwotne imię?***
PK 8	Budynek dawnej szkoły żeńskiej z k. XVI w. Po kasacie zakonu jezuitów m.in. siedziba c.k. szkoły głównej oraz szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi. ***Czyje imię nosiło mieszczące się tutaj publiczne gimnazjum?***
PK 9	Tablica pamiątkowa na budynku plebanii poświęcona „Marcinowi Grudzie", działaczowi podziemia antykomunistycznego, zamordowanemu na zamku w Rzeszowie w 1949 r. ***Jak miał on naprawdę na imię?***
PK 10	Pomnik Bohaterom i Ofiarom II wojny światowej. ***Ile mieczy tworzy aureolę wokół głowy Chrystusa?***
PK 11	Jedyne zachowane do dziś, zachodnie skrzydło kompleksu klasztornego z wieżą zegarową, zamienione obecnie na plebanię. ***W którym roku istniała już w Jarosławiu szkoła parafialna?***
PK 12	Krzyż – pamiątka Misji Świętych. ***Pod jakim hasłem odbywały się w 2023 r. misje parafialne?***
PK 13	Najstarszy zachowany w Polsce kościół pojezuicki. Wzniesiono go wraz z sąsiadującym kolegium wg planów Józefa Brizio w latach 1582-1594. Jego fundatorką była Zofia z Odrowążów, żona wojewody pomorskiego Jana Kostki. Po kasacie zakonu i późniejszym wyburzeniu mieszczącego się przy Rynku kościoła Wszystkich Świętych świątynia przejęła rolę fary. Zmianie uległo także jej wezwanie na Bożego Ciała. Pamiątka koronacji czczonego tutaj wizerunku Matki Bożej Śnieżnej, Królowej Rodzin. ***Kto nałożył Matce Boskiej papieskie korony?***
PK 14	Jedna ze stacji trasy różańcowej. ***Z jakiego fragmentu Pisma Świętego pochodzi umieszczony tutaj cytat?***
PK 15	Grupa 5 Dębów Katyńskich. ***Komu poświęcony jest środkowy dąb?***
PK 16	Tablica pamięci w hołdzie ks. abp. Ignacego Tokarczuka, zatroskanego o zbawienie człowieka pasterza i obrońcę prześladowanego Kościoła. ***Jakie Towarzystwo było współfundatorem tablicy?***
PK 17	Kamień z wizerunkiem św. Jana Pawła II. ***Ile guzików ma papieski płaszcz?***
PK 18	Miejsce, gdzie stał ołtarz, przy którym odprawiona została Msza Św. dziękczynna za peregrynację Matki Boskiej Jasnogórskiej po Jarosławiu i Diecezji Przemyskiej. ***W którą rocznicę tego wydarzenia poświęcono mu tablicę pamiątkową?***
PK 19-26	Ogród Różańcowy – wotum dziękczynne za łaskę koronacji obrazu Matki Bożej Śnieżnej, Królowej Rodzin oraz kanonizację Jana Pawła II, w piątą rocznicę tego wydarzenia. **Dopasuj zdjęcie.**

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: trip.poczta@onet.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę na stronie internetowej http://dreptuś.pl